

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:
LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— június 1.

(Delendam esse censeo.) Mindenfelé baj van az érettségi vizsgákkal. Viszázsok és botrányok minden vonalon. Régi tétel azonban, hogy a miben sokan vétkeznek, az nem vétek; abban a bibi, a mi miatt sokan kénytelenek vétkezni. Az érettségi mostani formájában — úgy látszik — rothadt intézmény, addig, a míg magát az intézményt ki nem korrigálják, okos és elnéző bánásmódot követelünk az ifjuság részére. Így nem lesznek a botrányos rendszertől folyó botrányok.

(Vezetéllat.) Vezetéllatok harapására emlékeztet, a miket a „Magyar-Szász” elkövet. A tiszteességes izlésű olvasónak elrejtendő például elég ez a kis mutatvány a lap május 21. számának vezérekéből:

„Egékig érő akasztófát a hazaárulóknak!

Császári abszolutizmus publikálása Magyarországon.

A magyar alkotmány végnapjai.

A kormány hazaárulása.

Hazaáruló-e az egész parlament?

Nyílt kérelem.

Ugron Gáborhoz és Helló Lajoshoz.

Agyafurt módon kieszelt csapdába viszik bele a megtévelyített magyar közvéleményt. A kormányparti sajtó teleharsogja a teleharsogja ma is az országot a „nemzeti uralom” dicsőimnuszával; a z uton-utfélen hirdetett hazug nemzeti diadal és dicsőség csaló sugaraitól megbabonázott, megbolondított, megkerült hiszékeny nemzet betorul, bambán, bután rohan bele a saját vesztébe és gyalázatába.

Elég ebből ennyi — nekünk, de a királyi ügyészeknek, vagy a tébolydák igazgatóinak nem elég ennyi. Végezzenek a vesztétekkel!

(Szatmári Mór) Szatmári Mórt kibuktatták a delegációból. Elég hiba volt a nevét törölni, hamar benne volt a hivatalos listában. De azért csak ne csináljunk belőle Dreyfuss-ügyet! . . .

Üdvözlét a szerbeknek!

— Irta: Gáspár Imre. —

— június 1.

A magyar hírlapírók Belgrádba siettek szerb kartársaik meghívására, a szerb dalárokat üdvözli nem sokára Debrecen városa.

Damjanics, Vukovics Sebő, Vitkovics Mihály és a többi jelesek véreinek nincs is arra okuk, hogy a magyaroktól idegenjenek. Belátták, hogy a midőn a multban félreértések merültek fel a magyar és a szerb közt, ez a bécsi ármány kifolyása volt, amelynek nem állott érdekében, hogy a testvér-

népek egyetértésben éljenek az anyanemzettel.

A hazai nemzetiségek többé nem kaparják ki a gesztenyét Bécs számára, amely szolgálataikat mindig rútul fizette meg és belátják, hogy az ő szabadságuk kezessége a magyar szabadság sértetlensége. Nem ellenségeink már a horvátok, a képviselőházban okvetetlenkedő nemzetiségekkel nem árúlnak egy gyékényen a szerbek.

Amidőn pedig a velök rokon Szerbia fiai, Belgrádban a magyar népközvéleményének képviselőivel, Debrecenben magával a magyar néppel, testvéri ölelést váltanak, ez méltó megpecsételése a két nemzet közt évszázadok során keresztül tartott, ma új életre ébredt szerb-magyar rokonérzésnek.

Még egy különös okból tulajdonítunk rendkívül nagy jelentőséget és alkalmosságát a magyarok és szerbek találkozásának. A most létrejött politikai helyzetből kifolyólag alighanem **Szerbia lesz az első állam, amelylyel Magyarország mint önálló állam, önálló vám- és kereskedelmi szerződésre.**

Tetszik ez az osztráknak, vagy nem tetszik, az nekünk tökéletesen mindegy, elég, ha a magyarok és a szerbek tetszenek meg egymásnak és nem Bécs, hanem a magok tetszése szerint szabályozzák ügyeiket.

Éljenek a szabad szerb nemzet fiai, kiket vendégül fogad Debrecen, a szabadság fölkezt városa!

A „rettenetes szó.”

— Irta: Vidovich Menyhért. —

— június 1.

En bizony már-már ki sem merem mondani . . . De kimondotta egy képviselő a Ház a május 30-án tartott ülésében, közbeszólásképen. Egy oláh képviselő beszéde közben, kiáltotta oda azt, hogy „hazaáruló.” Ez hát — az elnöki rendszertanítás szerint — az a **rettenetes szó**, melyért az illető képviselő a Ház kitűnő elnökétől megfelelő rendreutasításban részesült!

Isszonyu a politikai erkölcsök sülyedése! Hiszen ezzel a „rettenetes” szóval, nemesak egyes képviselők, talán jogosult felháborodásukban dobálóznak, de vannak, — vagy talán csak van — ujság is, a mely valódi kéjérettel csak úgy pergeti napról-napra ezt a „rettenetes szót” úgy pártokra, mint egyénekre! Még pedig a legjobb hazafiakra!

Pedig ki ruházta a szidalmazott pártokra a hatalmat? **Az ország egyhangu megnyilatkozása!**

Ki helyezte bizalmát a nemzet legjobb fiaiba? Nem de az egész ország?

Kit illet tehát az az örült nép a „rettenetes” jelzővel? Az országot . . .

Hát kérdem már most: Az a sajtószabadság ha minden örült és gazember szabadon futhat?

Igaz, hogy a mai rendszer fenséges voltát legjobban bizonyítja az, hogy ama „rettenetes szó” özöne sem hozza ki nyugodt kerék vágásából. Lehet-e annál nagyobb sértés és hogy enyhe szóval éljek, lekicsénylés, mintha a „legrettenetesebb” sértést számon sem vesszük? Ez az erkölcsi halált jelentette mindég az ily sértegetőre nézve.

Mivel azonban a kor szelleme annyira romlott, hogy az erkölcsi kivégzés után sem következik be a halál, a nemzet gyalázókkal csak a börtön számolhat le . . .

Börtönbe hát azzal, a ki rászolgált!

Politikai hírek.

— Minisztertanács. Ma délután késő estig tartó minisztertanács volt, amelyen a beteg Polónyit kivéve a kabinet valamennyi tagja résztvett.

— A felirati bizottság. A házba ma megalakult a felirati bizottság. — Elnökévé Széll Kálmánt, eladójává pedig Ballagi Aladárt választották meg. A feliratot keddig elkészítik, s tárgyalását valószínűleg szerdán megkezdik.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, június 1.

Még álmosak a honatyák, pont tíz óra, az elnök megjelenik az emelvényen, a folyosón végig sivitanak az éles hangú csengők s az elnök az ülést megnyitja. Bizony az ülésteremben még kevesen vannak s ha szigoruan vennék a dolgot, aligha lenne határozatképes a Ház.

Elnök az ülést pont tíz órakor megnyitja. Az elnöki előterjesztések során bejelenti, hogy Vázsonyi Vilmos lemond az igazságügyi bizottságban viselt tagságáról, Szatmári Mór pedig ismert okból a mentelmi és munkásügyi bizottságban viselt tagságáról. A Ház ezt csöndben veszi tudomásul, ha Kubik Béla honatya nem látná szükségesnek, hogy éljenessen, a miért azután a körülötte állók alaposan nekítámadnak.

— Elég volt az éretlen stikliből — mondják nek. És ő jónak látja kivonulni a teremből.

Az elnöki előterjesztések során Justh Gyula még bejelenti, hogy az érsekújváriak meghívták a Házát a Kossuth-szobor leleplezésére és ezt éljenzéssel veszi tudomásul a Ház.

Elnök ezután elrendeli, hogy az ösz-szeférhetetlenségi állandó-bizottság tagjai az esküt letegyék.

Következik az

Indemnítási javaslat.

Hoitsy Pál előadó: Még ma is ex-lex-ben vagyunk. A kormány kinevezésénél helyre állt ugyan az alkotmányos rend, de még mindig nincs joga bevételeket és kiadásokat eszközölnie. Erre szükséges az indemnitás. Vannak olyan tételek, amelyek az 1905. évi költségvetési javaslatban fel vannak véve. Így a református tanárok fizetési pótléka, de avval az indemnítási javaslat az 1904. évi költségvetésen alapul. Az adóhátralékok behajtásánál a kormány a legnagyobb enyhesség és méltányosság alkalmazására kér felhatalmazást. Az előadó azután részletesen ismerteti a javaslatot és elfogadását kéri. (Eljenzés.)

Elnök jelenti, hogy a felirati bizottság megalakult, elnöke Széll Kálmán, jegyzője Ballagi Aladár.

Mihályi Tivadar román nemzetiségi pártja nevében kijelenti, hogy nem viselte tik bizalommal a kormány iránt, mert programjában nincs megoldva a nemzetiségi kérdés.

Kubik Béla: Nem aktuális.

Mihályi Tivadar: De ránk nézve az, ezért nem fogadjuk el az indemnítást.

Felkiáltások: Nem, nem fogadjuk el.

Mihályi Tivadar: Nem igaz, hogy a román papok a választások alatt izgatottak volna.

Felkiáltások balról: De igaz!

Mihályi Tivadar: Nem igaz! Ez alávaló ágalom. (Nagy zaj.)

Mihályi Tivadar: Nem igaz. A nép megelégette a szenvedést és maga kívánta, hogy papjaink élére álljanak mozgalmunknak. A nemzetiségieknek sok a sérelmük. A törvénytelen kormányrendelete még ma is érvényben van. Megvadták a nemzetiségeket különösen az erdélyieket azzal is, hogy lázonganak. Ez is olyan alávaló rágalom, mint a többi. A román nép Istenfélő, derék nemzet s ha nem provokálják, jó érzesű is. Reméli, hogy lesznek a Házban objektív elmék, a kik megértik a nemzetiségek jogos küzdelmét. El vannak nyomva. Velük még a választások dolgában se álltak szóba.

Felkiáltások: Az a helyes!

Mihályi Tivadar: Hazaárulóknak nevezték őket itt a Házban is. Hát méltó ez a Ház méltóságához?

Elnök: Kérem a képviselő urat, hogy ilyeneket ne mondjon. En a kérdéses közbeszólásnál megróttam az ismeretlen közbeszólót.

Zboray Miklós: Mindig gyanusitanak.

Mihályi Tivadar tiltakozik a hazaárulás vádjá ellen, mert hiszi, hogy lesz idő, ha majd a nemzetiségek is megkapják jogukat, hogy kezet fogva a magyar testvérekkel, egy szívvel fognak munkálkodni a haza jó sorsán.

Felkiáltások: Ez lenne a helyes.

Mihályi Tivadar: A kormányának módjában lett volna a nemzetiségek aggodalmát eloszlatni, ha programjában kijelentette volna, hogy nem köti a választójogot az irás és olvasás tudásához, de nem tette. És nem tesznek anyagilag sem a szegény nemzetiségi vidékekért semmit. A nép kénytelen kivándorolni a nyomor elől. Ezután áttér a választási visszaélésekre. Adatokat sorol fel a nagyilandai választás eseményeiből, a hol a főszolgabíró terrorizálta és zaklatta a választókat. Szabad e tűrni, hogy a közigazgatás ilyen brutálisan bánják a néppel. — Könnyen be tudná bizonyítani, hogy ki az izgató ebben az országban. (Ugy van. ugy van.)

(Ellentmondások.)

Elnök: Kérem Kubik képviselő urat hogy ne zavarja a szónokot.

Mihályi Tivadar: Járják be a ministerek az országot és ha csak egyetlen egy

állítást nem tartják valónak, lemond mandátumáról. De a ministerek nem így szerzik az országban információkat, — hanem ugyanezen brutális közegek által indítatnak vizsgálatot. És ha el is mennek valahová, ott csak banketteket, hizelgő estélyeket lát, de soha-soha nem látja meg a szegény elnyomott nép nyomorát, szenvedéseit. Nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, mert programja számukra nem hozott semmit, még annyit sem, hogy a nemzetiségi vidékek hatóságaihoz a nép nyelvet bíró hivatalos közegek kerüljenek. (Nagy zaj)

Elnök: Kérem Kubik képviselő urat, hogy ne zavarja folyton a szónokot, mert kénytelen leszek vele szemben a házszabályokat alkalmazni.

(Nemzetiségek: éljen az elnök.)

Mihályi Tivadar: Nincs törvény előtt egyenlőség az országban. A legterhebb adó, községi pótdadó alól a pénzintézetek fel vannak mentve. A szegény nép pedig étele után több fogyasztási adót fizet, mint a nagyur a pezsgőjéért. (Taps a nemzetiségiek részéről.)

Holló Lajos: Talán sok igaz lehet az előtte szóló szavaiban, de olyan politika ebben az országban nincs, a mely a nemzetiségi honpolgárok nyelvét és vallását megakarná semmisíteni. Ez rágalom és méltatlan az ezer éves magyar királyság multjához. Ne fogjanak önök kezét a mi ellenségeinkkel, hanem segítsenek nekünk gazdasági és nemzeti önállóságunk kivívásában, akkor ugyanazokban a jogokban lesz részük, mint a haza minden polgárának. (Taps balról.)

Holló Lajos: Nincs idő a multak feletti rekvimációkra, mert hozzá kell látnunk minden erőnkkel és időnkkel az alkotmányos rend helyreállításához. A javaslat azonban hozzá kíván szólni. — Elismerését kell a Háznak nyilvánítania most, a mikor azt készül kimondani, hogy a nemzeti ellenállásban visszatartott adókat és állami jövedékeket a nemzet fizesse be, elismerését kell nyilvánítania a Háznak azok iránt, a kik ezeket a jövedelmeket és anyagi eszközöket a törvényhozás egyetlen szavára elvonták a törvénytelen kormánytól. (Taps, helyeslés) Mármost levonva a tanulságot az elmúlt gyászos, szomorú időkből és a nagyszerű ellenállásból, első kötelességünk legyen, hogy a nemzet önértetének erejét még megnöveljük és hogy jövőjét biztosítsuk, mert csak az erős nemzetek boldogulnak. (Taps.) Nekünk hűtlennek lennünk a nemzethez nem szabad. Kötelességünk, hogy a hitet fenntartsuk a nemzetben, mert még most nem értünk el mindent. Ez csak egy átmeneti idő, de ha ennek kötelességeit leróttuk, nagy magasztos elveinket egészen diadalra kell vinnünk. (Eljenzés és taps.) Az indemnít. javaslatot a Háznak elfogadásra ajánlja. (Eljenzés.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szűnet után:

az elnöki széket Návay Lajos alelnök foglalja el.

Elnök az ülést megnyitja.

Blabó Pál tót nemzetiségi: Őket a nép azért küldte ide, hogy érdekében munkálkodjanak és senki sem vegye henccegésnek az ő fellépésüket. Nem azért jött, hogy krakéler szerepet játszon, hanem hogy dolgozzék és a magyar képviselőkkel mint testvérekkel munkálkodjék. Nagyon fáj nekik, a hazaáruló kifejezés. A többségben melegség forrong, meg heviti fejeiket. (Általános derűtség) Most többségre jutott a függetlenségi párt! Hol van a közjogi ellenzék? Nincs már semmi, a mit kritizáljanak.

Pap Zoltán: Kuruckodjanak maguk.

Blabó Pál: Majd ha megtanuljuk. Igen azt tudja, hogy kellene államszükségletek, de hiszem az abszolutizmus alatt is kellett, de a koalíció nem szavazta meg. Jól tette, mert nem volt bizalom a kormányban. Amde most ők vannak olyan helyzetben és nem szavazzák meg az indemnít. Baj, hogy az indemnításban egy krajcár sincs a tót kulturára. A miniszterelnök kedves ember, (derűtség) de adna nekünk is valamit, legalább egy két méteres madzagt. (Derűtség.) A néppártnak adott, bár

ő nem hitt abban, hogy a katolikus autonómiát megadják. A választójogról nem tett nyilatkozatot a miniszterelnök. Szívesen hosszú kormányzást kíván a kormánynak, de csak azért, hogy sokáig legyünk itten. (Zajos derűtség.) Mit ért a kormány a megyei autonómia fejlesztése alatt? Csak nem azt, hogy tovább panszlávot, dákrománt. (Derűtség.) A szolgabírók, azok a darabontok. Azokat be kellene írni a fekete könyvb. Azok csinálták a verbói és szeneci választást. Csak szégyenére szolgálnak az országnak.

Elnök figyelmezteti a szónokot, ne sértse a tisztviselőket.

Blabó Pál: Köszönöm. (Derűtség.)

Blabó után **Issekucz Győző** jelentkezik szólásra. Súlyos szavakkal utasítja vissza az előtte szólott nemzetiségi képviselő kimondásait. (Helyeslés.)

Thumsickv Döme (szerb radikális) a javaslat ellen szól.

Buzáth Ferenc a néppárt részéről bizalmát fejezi a kormány iránt. A költségvetést megszavazza. (Helyeslés balról.)

Cs. Pop István (nemzetiségi) engedelmet kér a Háztól az iránt, hogy beszédét holnap folytathassa. A Ház ezt megadja.

Wekerle miniszterelnök indítványára a Ház kimondja, hogy a Ház a vitát holnap folytatja. A Ház a szerint határoz.

Az ülés reggel véget ér.

A madridi bombamerénylet.

— június 1.

A spanyol király nászát megzavart, épp oly vakmerő, mint alávaló bombamerénylet foglalkoztatja a világot. Bizonyos, hogy a gaztett anarkisták műve volt. A merényletre vonatkozó legújabb értesüléseink itt következnek:

Budapest, június 1. Párisból jelentik: A király, a kormány és a cortex tagjai a bombamerénylet áldozatainak temetésén résztvesznek. **A sebesültek száma 50, akik közül öten haladokolnak.** Weiler tábornok fia súlyosan megsebesült. A várost tegnap csak részben világították ki. — A királyné gyengélkedik

Budapest, június 1. Madridból távirják: A merénylet elkövetője, Máteo Motan május hó 24-én megjelent a Calle Major 88 számú házában és az utcára nyíló erkélyes szobát kért, amelyért napi 25 peszeta bért kínált. Az eddigi bérlőnek 500 peszetát adott, hogy átengedte a lakást, Tegnap csokrot rendelt, melynek megérkezte után betegséget hozván fel ürügyül, senkit sem engedett szobájába. Abban a percben, amidőn a menet szobájának ablakai előtt elvonult, ledobta a csokorba rejtett bombát, mire másik kalapot vett és felhasználva az uralkodó zavart, sikerült elmenekülnie.

Budapest, június 1. Párisból jelentik nekünk tegnapi kelettel: Az egész estén nagyszámu néptömeg töltötte meg a Puerta del Solt, a királyi palota előtti teret és a Calle Majort. A nap eseménye láthatólag nagyon lehangelőlag hatott. A közönség újabb merénylettől tartott. Ismételt minden ok nélkül pánik támadt, a közönség azonban csakhamar visszanyerte nyugalalmát.

Bécs, június 1. Ferenc Ferdinánd trónörökös egyik kísérője táviratozza **Madridból**: A bomba Kinszky Károly herceg hintója mellett robbant fel.

robbanás iszonyu volt. Azt lehetetlen megállapítani, hogy a bombát honnan dobták, mert az óriási virágosótl látni sem lehetett.

A Méliusz-téri rablógyilkosság.

Sóvágó János bűnpöre.

Kovács Ferencné bűnpöre.

Esküdtszéki főtárgyalás.

(Saját tudósítónktól.)

— június 1.

Sóvágó János nevét rokonszenves fejbicentéssel köszönti már ez a rovat, a melynek a Sóvágókra oly nagy a szüksége!

A ki, köpcös böszörményi paraszt, aki immáron egy nehányszor tért haza „Szamosujvárról”, ma megint a büntetőparagrafusok labirintjába került. Természetesen rablógyilkossággal van vádolva és ugyancsak természetesen mindent tagad.

Bizonyára élénk emlékezetében van még minden újságolvasónak az a rémes, hajmeresztő gyilkosság, amely 1905. november 6-áról 7-ikére virradó éjjelen örökre kioltotta Kovács Ferenc Méliusz tér 12 szám alatti lakos civisgazda életét és nyomorékká tette Palka András ugyanott lakó szabómestert.

A rablógyilkosság idejében sűrű, ködös éjszaka borult Debrecen utcáira. A rendőrszemek, hiven ahhoz a fegyelemhez, amely akkortájt mitsem törődött az élet- és vagyonbiztonsággal, valamelyik sörházban talán éppen a mult rémséges rablóhistóriáiról mesélgettek egymásnak. A Méliusz-tér és végig a Kossuth utca néma hangtalanságban várta a hajnal pirkadását s időközönként mindössze annyi zaj hallatszott, amennyit az időt jelző harangkongás egyhangu moraja okozott.

Egy óra régen elmúlt már, amikor a Méliusz-tér felől egy véres, tárnalyogó alak vándorolt végig a Kossuth-utcán és segítségért könyörgött. Rendőr azonban nem volt sehol. A véres alak — Palka András szabómester — nagy nehezen eljutott az Angol-királynő kávéházig, ahol elhaló hangon dadogta el a szivettépő, rémséges tragédiát...

Talán szükségtelen is újra elmondani? ... Éjjel, 12 óra felé történt a tragédia. A ködbe borult éj leple alatt ismeretlen tettesekbe hatoltak a Kovács Ferenc tulajdonát képező, Méliusz-tér 12. számú ház udvarára és bezörgettek a tulajdonos ajtaján.

A zsira revolverrel a kezében kisetett az udvarra, lőtt is, de nem talált; ellenben őt holtan terítette le az egyik rabló golyója. A házigazdája segítségére siető Palka dulakodni kezdett az egyik gyilkossal, miközben életveszélyesen megsebesítette egy golyó...

A rendőrség, hogy a lazának bizonyult ellenőrzést palástolja, titáni dühvel fogott hozzá a nyomozáshoz. Minden apró jelt figyelembe vett, mindenre gondolt, legügyesebb biztosait küldte csatatűzbe, de a rablógyilkosságra és elkövetőire fényt deríteni nem tudott.

A nyomozás harmadik vagy negyedik napján történt, hogy Ballács, hajduböszörményi csendőrmester letartóztatta Sóvágó János, többszörösen büntetett parasztagdát. A csendőrmester gyanuja ugyanis az első pillanatban Sóvágóra irányult. Vallatásra fogta s miután nem tudta beigazolni, hogy a rabló-

gyilkosság idején hol töltötte az éjszakát, nyomban letartóztatta és erős fedezett mellett bekísérte Debrecenbe.

Sóvágó azonban az egész nyomozás és vizsgálat folyamán konokul tagadott. A nyomozó közegek által összehordott bűnjelek — bizony — meglehetősen gyenge értékűek voltak s ezen az alapon nehezen haladt a büntügy befejezése felé. Végre is két bűnjel egy kalap és zsebkendő és számos tanu valamása alapján az ügyészség szándékos emberöléssel párosult rablás büntette címén vádat emelt Sóvágó János ellen.

A bonyolult és bizonytalan kimeneteli bűnper tárgyalását ma kezdte meg a debreceni törvényszék esküdtbírószága.

A délután 3 órakor kezdődő tárgyalás iránt szokailanul nagy érdeklődés mutatkozott minden társadalmi körben. Különösen a gyengébb nem volt nagy számmal képviselve. Természetesen minden talpalatnyi helyet valósággal megostromolt a várakozók nagy tömege s a tárgyalást vezető elnöknek többször kellett figyelmeztetnie a közönséget a zajongással járó alternatívára. A hallgatók sorában általános érdeklődésre talált az a néhány böszörményi anyóka és atyafi, akik nagy áhitattal lesték diszükre éppen nem való atyafiók ajkáról a szót.

Sóvágó János köpcös, tagbaszakadt, középkörü, ugynevezett „intelligens” paraszt. Balszeme hiányzik, a szemöldökei egészen összeérnek, duzzadt ajkai vannak, és apró tüskés, durva szakáll. Mindez a született haramia benyomását kelti a szemlélőben. Emellett minden gyanus hangra, vagy kérdésre előbb összehuzza a homlokát, s csak azután adja meg a visszhangot. Néha néha fanyarul, gunyosan mosolyog, különösen, ha az elnök csendre inti a halgatóságot. Mintha mondaná:

— Nem vagyok én sem a szíáni szultán, sem egyiptomi mumia, hogy ekkora népszerűségben részesüljek.

Egyébként az elnök kérdéseire értelmes, higgadt, és megfontolt feleleteket ad. Meglátszik rajta, hogy nem először fordul meg a tekintetes törvényszék előtt. Ennélfogva otthonos a kérdések labirintjában és a belőlük kivezető Ariádna-fonlat is mindig megtalálja.

A tárgyalást vezető elnök, Kerekes János tszéki bíró kérdésén észrevehető, hogy tisztában van azzal, hogy agyafurt gonosztevővel van dolga s ezért minden igyekezettel azon van, hogy a mindent tagadó vádlottat zsák-utcába kergesse. Kérdései ennél fogva halszályra aprólkosak, a legkisebb mozzanatra is kiterjedők és mindent felölelnek. Ezt a vádlott is észreveszi és feleleteiben rendkívül óvatos. Ha ugyan az ő lelkiismeretét terheli a Méliusz-téri rablógyilkosság, a főtárgyalásnak aligha sikerül majd kihámozni a valót.

A tárgyalásról részletes tudósításunkat itt adjuk:

Tárgyalás előtt.

Z. Fekete Imréné a gyilkos tanyai aszszony bűnpörének tárgyalásán kívül még aligha keltett Debrecenben törvényszéki tárgyalás olyan óriási érdeklődést, mint a milyen Sóvágó János, a vármegye zsványának ügye iránt megnyilvánult. — Ugy volt tervezve, hogy a szenzációs tárgyalás délelőtt 9 órakor kezdődik s már a kora reggeli órákban szinte elárasztotta a közönség a törvényszék épületét. Valósággal megostromolták a jegyekért az irodaigazgatói irodát. A jegyek nagyrészt még a délelőtti folyamán kiosztották, a tárgyalás azonban délutánra maradt. A déli órákban aztán megkétszere-

ződött az érdeklődők serege. A tárgyalási terem ajtaja előtt ember ember hátán tolongott, úgy, hogy a rend fenntartására kirendelt rendőrök csak nagy erővel tudták gyakorolni rendeltetésüket s féken tartani a mindenáron a terembe hatolni akaró közönséget, mely lázas türelmetlenséggel várta a tárgyalás megkezdését.

A tárgyalás megkezdése.

Délután három órára volt kitűzve a tárgyalás, de fél négyre járt már az idő, a mikor megnyílt a tárgyalási terem ajtaja. — Először az újságírókat bocsátják a terembe, csak szután a közönséget, mely tolongva, tülekedve nyomul be és pillanat alatt nemcsak a padsorokat, hanem a terem minden zugát a szorongásig megtölti. — Majd a tanúk helyezkednek el a részükre fenntartott padokban. Bevonulnak az esküdtek és a bíróság tagjai, elfoglalják helyeiket, bevezetik a vádlottat és megkezdődik a tárgyalás.

Sóvágó büntetése.

A tárgyaláson Kerekes János törvényszéki bíró elnököl. Szavazó bírák: dr. Oláh Miklós és Tatay Ferenc, orvosszakértők: dr. Iso János és dr. Láng Sándor törvényszéki orvosok. A vádhatóságot Szabó Bertalan ügyész, a védelmet dr. Kardos Samu a kiváló kriminálista képviseli.

Az elnök előbb figyelmezteti a közönséget a rendre, majd kihallgatja az általános kérdésekre a vádlottat.

Sóvágó János az elnök kérdésére elmondja, hogy 49-es éves, Hajduböszörményben született, nős, de különválva él a feleségétől, gyermekei voltak, de elhaltak. Foglalkozására nézve földműves, írni, olvasni tud egy keveset, vagyona nincs, büntetve volt sokszor.

Elnök: Miért volt először büntetve?

— Lopásért, három hónapot ültem.

— Há másodszor?

— Ugyancsak lopásért.

— Miféle lopásért?

— Bárány lopásért.

— Ezenkívül még miért raboskodott?

— Harmadszor rablásért 2 évi börtönre ítélték, később ismét rablásért 2 évi, legutoljára pedig az ismeretes pallagi rablásért 3 évi fegyházat ültem.

— Másért nem volt büntetve?

— Nem.

Az elnök most egyebet nem kérdez a vádlottól.

Kisorsolják rendes esküdteket: Salánki Ferenc, Faragó András, Csikes Ferenc, Jámor Zsigmond, Hernády Pál, Bagi József, Bignó Albert, Tóth Mihály, Csige Sándor, ifj. Jobbágy Ferenc, Antal Vince, Harsányi Mihály. Pótesküdték: Miskolczy Sándor, Széplaky József, Fábri László, Nagy Istvánt.

A kisorsolt esküdtek leteszik az esküt.

Sóvágó János kihallgatása.

Az esküdtek kisorsolása és eskütétele után az elnök ismerteti a vádiratban foglaltakat — közben többször csendre kell inteni a folytonosan zsiabongó, a tárgyalás menetét zavaró közönséget, majd megkezdik a vádlott kihallgatását.

— Sóvágó János megértette a vádat? A mult év november 6—7 ikére virradó éjjelen rablók jártak a Méliusz-téri 12. szám alatti házban, akik a háztulajdonos Kovács Ferencet kirabolták és agyonlőtték, az egyik lakót Palka András pedig életveszélyesen megsebesítették. Ebben a bűntényben bűnrészeséggel, illetve azzal van vádolva, hogy maga volt a rablók egyike és maga lőtte volna agyon Kovács Ferencet. Bűnsnek érzi magát?

— Nem érzem magam bűnsnek.

— Akar-e a kérdéseinkre felelni?

— Igenis akarok.

— Hat mondja meg nekem, hogy hol volt azon éjszakát, megelőző napon mikor ez az eset történt?

— Otthon voltam Böszörményben sógorom Nagy Imre házában.

— Ott lakik állandóan Nagy Imrénél?

— Igenis.
 — Nézze édes Sívágó hát beszélje el mit csinált maga azon a bizonyos napon?
 — A sógorommal Nagy Imrével kályhát reperáltunk.
 — Egész nap tartott a munka.
 — Tartott még késő délután is, mert közben félbe is maradt.
 — Mért maradt félbe?
 — Délben csendőr jött értem, hogy csendőrmester hivat, délután jellejek meg a városházánál.
 — Mikor ment érte a csendőr?
 — Ugy 11 óra tájban.
 — Nem lepte ez meg magát?
 — Nem igen tünt fel kérem alásan, mert mióta kiszabadultam a fegyházból, mindig herce-hurcoltak.
 — Elment aztán a városházára?
 — Igenis, elmentem délután.
 — Megtudta, hogy mért hívták?
 — Vártam ott soká, de senki nem szólított, hát hazamentem.
 — Otthon mit csinált?
 — Segitettem tovább a munkában.
 — Hát mikor azt elvégézték?
 — Ittunk, boroztunk a sógorommal, meg másokkal.
 — Sokat ittak?
 — Ittunk szépecskét.
 — Csak estefelé kezdték az ivást?
 — Ittunk már előbbre is, már az előző napon kezdtük az italozást, mivelhogy éppen Imre napja volt.
 — Aztán magának közben nem jutott eszébe később, hogy el kéne nézni újra a városházára, hogy ugyan mit akarhatnak, miért hívták?
 — Volt bizony nekem eszembe, de hogy egy kicsit mámoros voltam hát nem törődtem a dologgal. Aztán meg bosszantott is, hogy minduntalan zaklattak. Kérem alásan nem volt nyugtom, ha egy tyuklopás történt a környéken mindjárt elfogtak, egyre húzódtak a csendőrök. Ugy gondolkodtam, hogy csak azért se megyek el még egyszer.
 — Mikor hagyták el az ivást?
 — Jó későre, úgy 11 óra körül járt már az idő.
 — Lefeküdtek, s nyugalomra tértek aztán?
 — A sógorom, meg a családja lefeküdtek, de én elmentem még egy kicsit a koresmába.
 — Melyik koresmába?
 — A fürdő vendéglőbe mentem volna, de nem bocsájítottak be, mert már záróra volt.
 — Pedig be akart menni?
 — Dörömböztem is, mire kiszóltak, hogy ne erőszakoskodjak, nincs már semmi? Maga erre szólt valamit?
 — Mondtam, hogy még nekem se adnak italt!
 — Mennyire lehet a vendéglőtől a sógora háza?
 — Van vagy félórányira.
 — Itas volt nagyon, mikor a vendéglőnél járt?
 — Hát bizony jóformán nem is tudtam magamról.
 — Hogy lehet ez, hiszen mindenre világosan emlékszik?
 — Akkor vett különösen erőt rajtam az ital, mikor a vendéglőből eltávoztam.
 — Hazamentem onnan egyenesen?
 — Hazamentem, de én bizony nem tudom, hogy kerültem haza.
 — Az éjszaka hátralevő részét aztán otthon töltötte?
 — Otthon, lefeküdtem és másnap reggel megjelent nálam a csendőrmester három csendőrrel és kikérdezett, hogy hol voltam az éjjel, hol van a kalapom.
 — Mit mondott maga, hol a kalapja?
 — Azt mondottam, hogy ellopta tőlem egy vándorló.

Sívágó, mint Don Juan.

Ezután igen érdekes vallomás következik, mely mint Don Juan mutatja be a vádlottat. Az elnök ugyanis azt a kérdést intézi hozzá, hogy az esetet megelőző szombat volt-e Debrecenben, amire elmondja, hogy igenis benjárt és jöttében a vonaton találkozott egy nővel, akivel nagyon össze-

barátkozott. Együtt jöttek be a városba. Ut közben találkoztak egy régi cimborájával Csomós Gáborral, akit a fegyházból ismert, de alig hogy szót váltottak egymással, mert nagyon el volt foglalva a nővel. Csomós csak annyit kért tőle, hogy a felesége neki akit kíséret? mire azt válaszolta, hogy az. A nővel aztán a „Debrecen“ vendéglőbe ment, ahol megvaosoráltatta. Majd megállapodott vele abban, hogy vadházasságra lépnek, ugyanis szüksége volt asszonyra, hogy a felesége elhagyta, a nőszemélynek meg férj kellett, mert az ura kivándorolt Amerikába. Hanem hát nem lett a frigyből semmi, mert becsukták és azóta nem látta.

A kalap és a zsebkendő.

Sívágó Don Juánoskodásának történetje után tereledött át a tárgyalás a vallomás fontosabb részleteire.

A bűnjelre vonatkozólag hallgatta ki a vádlottat:

— Nézze csak Sívágó azt mondják, hogy hétfőn délelőtt is bent járt Debrecenben és itt Zsurka Istvánné Homokkertben levő koresmájában megfordult volna. Igaz ez?

— Meglehet, hogy voltam nála máskor, vásári alkalmakkal, de akkor nem voltam Debrecenben.

— Hány kalapja van magának?

— Kettő.

— Ezt, amelyiket most visel (kis karmáju kerek zöld kalap) mikor, hol és kitől vette?

— A böszörményi állomáson, vettem egy asszonytól még a múlt év október havában.

— A másik kalapja milyen volt?

— Fekete színű.

— Azt hol vette?

— A böszörményi vásárran.

— Volt ugye egy harmadik kalapja is? mikor és ki lopta azt el?

— Az ősszel október végén beállított hozzánk egy csavargó féle ember, az vitte el.

— Milyen kinézésű ember volt az, miért járt maguknál? Mondja el a dolgot, hogy történt.

Hát egy nagy magas szőke férfi volt, egy kicsit már őszes. Korra nézve olyan 40-50 év körüli. Elnök kért, kináltuk krumplicival, de nem kellett neki. Azt mondta, hogy az disznónak való. Ittas volt és gorombászkodott, mire a sógorom kiparancsolta a házból. Mikor elment észrevettem, hogy elvitte a kalapom, a maga rozsz, viseltes kalapját pedig otthagya.

Furcsa, hogy maga nem vette észre, mikor az az ember a fejére tette a kalapját.

— Hát kérem én nem figyeltem anyira.

— Milyen bélése volt az ellopott kalapnak?

— Piros.

— Hát zsebkendője van-e sok és hol szerezte?

— Van zsebkendőm elég. Itt Debrecenben szereztam be nagyrészt, egy a kistemplom környékén levő boltból szoktam vásárolni, aztán meg lent a vasut felé egy másik kereskedésből.

— A boltos nevét nem tudná megmondani?

— Azt nem tudom.

— Egyszóval van zsebkendője sok?

— Ó de menyit.

— Mikor most elfogták, a nála talált zsebkendőt honnan vette?

— A testvérem adta a többi közül, mert a sógoroméknál van a holmim.

— Ugy értem, hogy hol szerezte azt a zsebkendőt, vette vagy kapta valakitől?

— Balla Istvánné böszörményi asszony-nal bent jártam egyszer nagyvásárkor Debrecenben, hazafelé menve a vasuti állomásnál találta Balláné ezt a keszkenőt és nekem ajándékozta.

Az elnök felbontja az asztalon levő bűnjelket és a kalapot odamutatja a vádlottnak.

— Nézze csak ez az a kalap, amelyet a büntény színhelyén találtak. Azt mondják ez a maga elvesztett kalapja, ráósmér?

— Nem igaz az kérem, hogy ez az én kalapom volna. Az enyémnek a bélése piros volt, ezé pedig fekete.

— Azt a bélést ki is lehetett cserélni. Aztán meg tegye fel csak ezt a kalapot, hisz éppen jó magának.

(Vádlott fejébe teszi a kalapot.) Nagy ez nekem kérem. Soha sem volt az enyém.

— No, no majd elvállik, hisz minden tanu megesküszik rá hogy a magáé.

— Ráfogják, Böszörményben mindenki haragszik én rám, eláztatnak ha alkalom kínálkozik rá.

— Hát majd kitűnik, de nem csak erre, arra is van tanu, hogy akkor este mikor a Méliusz téri eset történt itt járt Debrecenben. Hát az hogy lehet?

— Aki azt állítja hazudik.

— Az az asszony is, akivel összebarátkozott a vonaton, azt vallotta, hogy mikor a városba együtt jöttek és találkoztak a maga barátjával Csomóssal, az nem azt kérdezte magától, hogy ő a maga felesége-e, hanem azt, hogy: „szervusz Jancsi majd a kitűzött helyen találkozunk.“

— Akkor nem mond igazat.

— No gyűjön ide közelebb, nézze csak meg ezt a zsebkendőt, ismeri ezt?

— Ismerem, ez az amelyet elvettek tőlem, mikor elfogtak.

— Biztos abban, hogy ez az?

— Ugy néz ki, én bizony nem vagyok szakértő benne, zsebkendő, zsebkendő. Sok egyforma keszkenő van.

— Hol szerezte ezt a keszkenőt, ez az amelyet Balláné ajándékozott magának?

— Ilyenforma volt az, amelyet adott.

— Lássza maga azt vallotta Orosz rendőrfogalmazó előtt, aki magát az elfogatáskor kihallgatta, hogy ezt a zsebkendőt a testvére ajándékozta magának.

— Én azt sohsem mondtam, akkor rosszul értette a fogalmazó ur.

— De súlyos körülmény, hogy erről a zsebkendőről Kovács Eszti, a meggyilkolt Kovács Ferenc leánya azt állítja, hogy az övé, tőlük rabolta el.

— Mindent lehet mondani kérem, de nem úgy van. Csak rám fogják. Én ártatlan vagyok, erővel rám akarják sütni a bűnösséget.

A vádlott kihallgatása ezzel véget ér.

Özv. Kovács Ferencné kihallgatása.

Következik a korona tanu özv. Kovács Ferencné a meggyilkolt feleségének kihallgatása. 50-60 év körüli öreg asszony, gyászban van öltözve. Az elnök kérdésére sirva beszél el a borzalmas esetet. November 5-6-ára viradó éjszakán úgy 11-12 óra körül nagy csattanásra riadt fel. Szólt az urának, hogy nem tudja kijárhat kint, mire az ura azt mondotta, hogy talán a katona fiuk jött haza a kaszárnyából. — Ő erre felkelt az ablakhoz lépett és kinézett, amikor rémülve látta, hogy ott egy fekete arcu ember áll, távolabbra pedig még több sötét alakot látott járnai az udvarban. Kikiáltott, hogy: kik vagytok, mit akartok! mire az ablak alatt levő ember püsszegni kezdett. Mindjárt látta, hogy zsványok járnak a portájukon. Jajveszékelnéi kezdett. Erre az ura is felugrott az ágyból. — A következő percben már beütötték a konyhaajtót és behatoltak. Alig volt annyi idejük, hogy elreteszeljék a szoba ajtót. Mialatt ez történt az ablak alatt levő rabló egyre fenyegetőzött és cigányos kiejtéssel egyre azt kiáltozta, hogy: pénzt, kutya, pénzt. A bennlevő rablók feszegetni keztek az ajtót és ő a férjével belülről tartotta, nem engedte őket benyomulni míg a kis leányuk a szomszéd lakás felát döngötte. — A lakásban Főző Péter irnok lakik, aki közben felébredt és átszóllott, hogy mi a baj. Ekkor egyszerre az udvarról lövés dördült el, a rablók kirohantak és ők utánuk. Az ura előre szaladt ki füttykössel kezében. Amint kilépett agyonlőtték.

Az elnök további kérdéseire elmondja a tanu, hogy a rablók hataa voltak. Azt állítja Sívágó köztük volt ráismer a hangjára és az alakjára, megesküszik rá, hogy látta.

Mikor a zsebkendő megmutatására kerül a sor dr. Kardos védő előterjesztéssel él, hogy a törvénytörés szerében be több ugyanolyan zsebkendőt, mint a bűnjel és több közül válassza ki a tanu azt, amelyet magáé-

nak mond. Az ügyész ellenzi a védő előterjesztését, melyet a törvényszék el is utasít.

A tanu ráismer a zsebkendőre és határozottan állítja, hogy az a leányké. Védő több kérdést intéz a tanuhoz és aztán az elnök berekeszti a tárgyalást melyet holnap reggel 9 órakor folytatnak.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— június 1.

Szerb dalárok, hozott Isten

A szép délibábos rónán,

Szerb zászoló leng, szerb nóta zeng

Majd a kálvinista Rómán!

Oly kevés a jó barátunk,

A magyar, szegény, oly árva!

A ki mégis nyújtja karját,

Annak a magyar szív tárva.

S mint az „éljen“ „zsvió“ val,

S mint a szerb dal a magyarral,

Ugy olvadjon össze két nép

Szemben bárminő viharral!

— **Az ünnepi istentisztelet** az ágost. hitv. evang. templomban. Vasárnap, pünkösd első napján, d. e. 10 órakor az istentisztelet Materny Lajos főesperes végzi melynek végeztével az urnak szent vacsorája fog kiszolgáltani. D. u. 3 órakor Hudák János segédlelkész predikál. Hétfőn, pünkösd másodnapján, d. e. 10 órakor confirmatio, urvacora osztással, végzi Materny Lajos főesperes d. u. 3 órakor ima.

— **Főispáni beiktatás.** A főispáni-beiktatásra nagyban készül a város és a vármegye közönsége. A beiktatás június 7-én lesz, amelyet lakoma követ. A főispáni beiktatásra az összes megyei és városi bizottsági tagokat meghívták. A meghívottak száma a 700-at meghaladja.

— **Jogász juniális.** A jogászfizetség mulatságai mindig híresek voltak fesztelenségükről és arról, hogy ott pompásan lehet mulatni és egy leány se árul pebezselymet. De nem is csoda, mert Debrecen legszebb urleányai voltak ott találkoztatni. A ma esti juniális (jun. 2. este 8 órakor) a nagyérdel vigadóban méltón fog sorakozni a jogászok többi mulatságai mellé. A rendezőség élén H. Kiss Pál jogászelnök áll, mi már is elegendő a sikerre nézve.

— **A Csokonai kör választmányi ülése.** A Csokonai-kör választmányi ülését a közgyűlés előkészítésére fordította. Mindenek előtt elhalasztotta a közgyűlést június 10-re, mert pünkösd másodnapján a közgyűlés összejárásuk a szerb dalosok délelőtti matinéjával. A választmánya Debrecenből elköltözött Dobiecky Sándor helyébe, akinek érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták, dr. Tüdős János eddigi főtitkár ajánlja második alelnökül; főtitkárul pedig Szávay Gyulát óhajtja megválasztatni, akinek írói s költői hírneve nagy dicsőre válnék a Csokonai-kör tisztikarának. Számvizsgálóul a régiek ajánlanak, t. i. Marton Imre, Lőkóvits Arthur, és Zoltai Lajos; a sor szerint kilépő kilenc régi választmányi tagot a választmány újra jelöli, azonkívül megüresedett két helyre pedig négy férfit ajánl, hogy a közgyűlés a maga választási jogát szabadabban érvényesíthesse. E négy férfi Acél Géza, aki már volt huzamosabb ideig a körnek buzgó választmányi tagja, dr. Kardos Samu, a nagy Wesselényi életrajz-írója és a régi okiratok és Levelek Tára áldozni kész szerkesztője, dr. Csűrös Ferenc, aki a Csokonai korának gondos buvára, továbbá Szathmáry Zoltán hírlapíró, aki a

Csokonai-körben drámai jutalmat nyert és egyébként is több szépirodalmi munkát bocsátott közre. A választmány ezenkívül jóváhagyta az 1906. évi költségvetéskirályzatot, amelyet Tóth Béla pénztáros terjesztett elő, s meghallgatta dr. Tüdős János főtitkár évi jelentésének a vázlatát, amely teljes terjedelmében a közgyűlésre kerül felolvasásra. Végül dr. Tüdős János bemutatta dr. Kovács Ernő orsz. képviselő levelét, aki mint Diószegi Sámuel egyenes leszármazottja és mint Karap-roken nagy érdeklődéssel vesz tudomást a Magyar-Füvészkönyv készülő jubileumáról s maga és családja nevében igéri, hogy amiben lehet, támogatására lesz a Csokonai körnek. A választmány abban is megállapodott, hogy Géresi Kálmán elnökezetése alatt testületileg fogja üdvözölni Weszprémy Zoltán főispánt a beiktatás napján a többi tisztelgő küldöttségek sorában.

— **Felhívás Debrecen város iparosaihoz.** Miután a Piac utca 27-ik szám alatt (városi bérház) uri és nődivat áru üzletemet megnyitottam, ezzel kapcsolatosan mindenféle magyar ipari készítményeket is raktáron tartok és annak elárúását, közvetítését elvállalom. Felhívom tehát azon tisztelt iparos mestereket, akik ilyenmikkel foglalkoznak és készítményeiket forgalomba hozni óhajtják, hogy üzletemben jelentkezni szíveskedjenek. Tisztelettel Aszmann Ferenc. 273-8-3.

— **Védekezés az aratósztrájk ellen.** Ismeretlen, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az aratósztrájk veszedelme miatt vizsgálatot rendelt el a védőszövetség és a földmunkások szövetsége ellen. Ma aztán, hogy illetékes helyről közbelépés történt, a belügyminiszter a védő szövetség ellen elrendelt vizsgálatot megszüntette, ellenben a Csizmadia Sándor elnöke alatt álló másik szövetség ellen továbbra is fenntartotta.

— **Értesítés.** A városi tanács katonai és illetékesi ügyosztálya részéről a szülők és gyámok értesítettek, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolákban az 1906—1907 tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmények megérkeztek, pályázati véghatáridő folyó évi július hó 12-én. A vonatkozó hirdetmények a városi tanács katonai és illetékesi ügyosztályánál (Városház, emelet 19. sz. ajtó) betekintheők, hol az érdeklődők utbaigazítást és felvilágosítást nyerhetnek. Megjegyeztetik, hogy magyar honos ifjak részére 240 egész ingyenes magyar állami alapítványi hely, 3 szintén ingyenes magán alapítványi hely, és ezeken kívül még megfelelő számú tandíj fizetéses hely fog betöltés végett rendelkezésre állani.

— **A szerb dalosok fogadtatása.** Szerb vendégeink a holnap, szombaton esti (6 óra 48 perc) gyorsvonattal érkeznek városunkba, este 8 órakor a Bika udvartart-jében ismerkedési estély lesz, melyen az összes helybeli dalegyletek részt vesznek s fogják mulattatni szerb vendégeinket. — A szerb dalosok ellátása, fogadásának megváltása címén Vetéssy Béla ur 5 koronát volt szíves hozzám eljuttatni, Horváth János és Móricz Ferenc urak 2—2 vendég részére voltak szívesek lakást följánlani, mely szíveségeket ez úttal itt is köszönettel nyugtáz Csuzka István r. b. titkár. — Az országos Iparvédőegylet debreceni fiókjának Elnöksége azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordul a nagyérdemű közönséghez, hogy a szerb dalosoknak f. hó 4-én d. e. fél 11 órakor a „Bika“-ban rendezendő hangversenyén minél tömegesebben megjelenni méltóztassék. — Indokolja ezt mindenek előtt a hagyományos magyar vendégszeretet, (hiszen e látogatás a külföldiek részéről csupán viszonzása egy

régibb, debreceniek által eszközölt kirándulásnak) továbbá azon magas színvonal melyen zenei szempontból a várható műelvezet áll végül pedig az a körülmény, hogy a befo-lyandó jövedelem a magyar iparpártolás nagy nemzeti jelentőségű ügyének előmozdítására van szánva. Minden hazafinak azért erkölcsi kötelessége ezt támogatni.

— **Uj iparosok.** Az elsőfoku iparhatóság nál a múlt hónap első felében az alábbi iparosok váltottak engedélyt: Nagy János borbély fodrász Csillag-utca 64 sz. Goldmann Dezső borbély fodrász Piac-u. 11. Ifj. Püspök Sándor eszmadia Faragó-u. Kállarmann Izidor fényképész Piac-u. 84. Szima Márton mosóda József kir. h-u. 24. Ifj. Bartha István burkoló Dobozi u. 7. Gostlieb Náthán szatócs Simonffy-u. 32. Tóth Vilma papír, írószersz és bazárúru ker. Havvan u. 2. Ifj. Bojtor Gábor kereskedelmi ügynök Bethlen-u. 40. Juvelier Lőrincz keleti díszműúru ker. Egyház-tér 3 szám. Goldstein Frida ócskátárgy szedész és alkusz Boldogfalva-u. 14. Vas Gyuláné zsák, ponyva és gazdasági eszköz kereskedő Széchenyi-u. 6. sz. Ungár és Berger festék, zircadec és gyarmatúru kereskedő Csapó-u. 10. sz. Ehrenrich Sámuel női divatúru kereskedő Piac-u. 52. sz. Gerőcz József gazdasági nyers termékek és haszon állatok közvetítése József kir. herceg-u. 4. sz.

— **A temesmegyei sztrájk.** Temesvárról jelentik mai kelettel. A sztrájk még egyre tart. Bukovecen ma reggel meglőve, holtan találták Urban János vagyonos gazdát, aki a munkás izgatók ellen erőlyesen fellépett.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataán levő ki-akatban.

x **Utazók és ügynökök fix fizetéssel** és jutalékkal felvételek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac utca 56.

x **Modern üzlet Debrecenben.** Ed- dig nem létezett irányu üzlet nyílt meg a Piac utca 27-ik szám alatt (Városi bérház.) A cég tulajdonosa Aszmann Ferenc kinek mai számunkban megjelent hirdetésére fel- hívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

x **Piros pünkösd napján** nyílik meg hazánk egyik legjobb gyógyfürdőhelye, a magyar tenger magyar Osztenéje, Siófok.

A 14 éves múlt jobb mint 200 ezer vendég forgalmával fényesen igazolta az alapításkor hangzot- tott ama orvosi nézetet, hogy Siófok praedesztinált női- és gyermekfürdő.

A helyzet felfogása hozta azután magával, hogy svéd gimnasztikai és masszázs intézet, torna- csarnok, vívóterem, sporttelep stb. létesítésével mindaz a tényező teremtetett, mely Siófok természeti előnyeit a gyermekek testi nevelésére nézve ugyszólván be- tetőzi.

Szénsavas fürdők létesítésével, ásványvíz és egyptómód behozatalával végeztetül újabb impulsus adatott arra, hogy Siófok már június hónapban is felkerestessék annyival is inkább, mivel e hónapban a fűtőigazgatóság a vezetése alatt álló szállók lak- bérét felhőt személy után napi 2 koronára, gyermek után pedig napi 1 koronára redukálta.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz haj- szesz. Két-három heti használat után a leg- erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ara csak egy korona. Kapható használati utasít- tással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógy- szertárában, Piac-utcán.

x **Magyar ember nem használ mást,** csak a híres Hajdusági pedrót, mert legjobb bajusznövesztő és apolószer az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvéttel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen, Kossuth-utca. 107-x.

x **Az Arany Bika kávéházban** minden este elő- gányzene.

TAVIRATOK.

Aratósztrájk.

Székesfehérvár, június 1. Fehérvármegyében több helyütt dühöng a földmunkások sztrájkja. — Dunapetelen községbe nagyszámu katonaságot vezényeltek ki és a csendőrséget megerősítették.

Végzetes gázrobbanás.

Pápa, június 1. A vasuti vendéglőben az acetilengáz felrobbant. Tivald Mihály vendéglős és egyik szolgálja meghalt. A robbanás a szomszédos házak és vasuti állomás összes ablakait bezúzta.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 1.

Buzakinálát mérsékelt, vévelkedv osekély. Nyugodt irányzat mellett 15.000 métermázsra került forgalomba tartott áron. — Egyébb gabonanemek közül rozs forgalom nélkül, árpa csöndes, a többi változatlan. — Idő: boros.

Buza októberre	15.74—76.
Buza áprilisra	16.30—32.
Rosz októberre	13.00—02.
Zab októberre	13.02—04.
Tengeri júliusra	13.14—16.
„ augusztusra	13.30—32.
„ 1907 májusra	11.48—50.
Repece augusztusra	28.50—70.

Szerkesztői-posta.

V. E. Közöljük.

Politikusnak. Ön annyira benne van a politikában s a politikai események Önt annyira izgatják, hogy, mint írja, ön e helyzetet éppen nem találja vigasztalónak. Sose busuljon ezen olyan nagyon, a helyzetet sem ön, sem mi nem fogjuk megváltoztatni, az nagyobb politikusoknak van fenntartva, kik részben hiúságukat elégiük ki ez által, részben nagy politikai érettséggel is bírnak, de sokszor bizony számításukban nagyon is csalódnak. Ön tudhatja, hogy csalódnai emberi dolog s hisszük is, hogy Ön is csalódot már.

Közgazdaság.

Az Adria Biztosító Társulat 1905. évi üzleti jelentései és zárszámadásai a 67-ik üzleti évről, melyet ez év április 25-én megtartott közgyűlésén terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmaznak: Az életbiztosítási osztályban 54,492,674 korona biztosított tőkéről szóló 9130 ajánlat nyújtott be, melyek ellenében 48,800,942 korona biztosított tőkéről állították ki kötvények. A biztosítási átlag 1905. évi december 31-én 318 millió koronát meghaladó tőke és 796,591 korona járadékra rugott, minél fogva 22,830,424 korona tiszta szaporodás mutatkozik. Életbiztosítási díjakban 13,571,525 korona vételzetetett be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életében esedékes tőkék a járadékokkal együtt 7,233,448 korona kifizetését igényelték. A kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az idei 200,000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjtávitelai a 2,000,000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjtávitelai a 2,000,000 koronát fevő pótdíjtartalék nélkül 85,448,943 koronát tesznek ki és a múlt évhez viszonyítva 5,786,704 korona tiszta emelkedést mutatnak. A tűzbiztosítási ágazatban bijbetétel 22,334,200 koronára, a szállít

mány-biztosítási ágazatban 1,648,489 koronára és a betöréses lopás elleni biztosítási ágazatban 337,904 koronára rugott; ez utóbbi 3 ágazatban visszabiztosítások 10,745,019 koronát és károk 15,430,116 koronát és a visszabiztosítások részének levonása után tisztán 8,255,799 koronát igényeltek. E három biztosítási ágazat díjtartaléka 14,583,385 koronára és a visszabiztosítás levonásával 8,143,688 koronára emelkedett. — Az igazgatóság előterjesztésére a közgyűlés elhatározta, hogy ez évi nyereségből a B. mérleg rendelkezésére álló tartalékába 500,000 koronát utal és részvényenként 200 koronát osztalékként kifizet. A társulat különféle tartalékai 1905. évi december 31-én a fűző károkra tisztán tartalékba helyezett 2,396,608 koronát tekintve nem véve, 102 millió koronát meghaladó összeget tesznek és pedig díjtartalékok (a visszabiztosítók részének levonásával) 87,663,954 korona, nyeresémi tartalékok 10,078,207 korona és árfolyam ingadozásai tartalék 4,294,804 korona. A társulat tisztviselőnek nyugdíjpéntára és takarékos és ellátási pénztárának vagyona összesen 1,786,822 koronát tesznek.

Értesítés.

Tisztelt betevő feleinket értesítjük, hogy a változott pénzvviszonyok folytán kényszerítve vagyunk a nálunk betéti könyvre elhelyezett pénzek kamatlábát **f. év június 1-től kezdődőleg**

4 %-ra leszállítani.

Megjegyezvén, hogy a kamatadót ezen túl is intézetünk viseli.

Debrecen. 1906. május 30-án tartott ülésünkből.

A közgazdasági bank részvénytársaság igazgatósága.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Első rangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég, szénasavas és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld **Az igazgatóság.**

Senkise mulassza el
megtekinteni

Neumann M.

cs. és kir. udvari szállító Piac-u. 51. sz. alatt a m. kir. főpostával szemben levő raktára, mielőtt ruha szükségletét beszerezné.

Mert a

Neumann M. cég

készíti a legszebb leg-elegánsabb ruhákat. A

Neumann M. cég

nél alku nincs. Minden szabott áron lesz adva, tehát a vevő megkárósítása ki van zárva. A

Neumann M. cég

nél vannak a legdivatosabb választékban férfi-, fiu- és gyermek ruhák, minden árra és minőségre, és végül a

Neumann M. cég

az, amely honi hasonnemű ipartelepeink közül a legtöbb magyar munkást foglalkoztatja.

Cégemre figyelni kérem

NEUMANN M.

337—30-1.

cs. és kir. udvari ruhaszállító cég

Debrecen, Piac-utca 51. szám.

Uj üzlet a főtéren.

Aszmann Ferenc

uri és női divatcikkek:

MAGYAR MŰIPARI KÉSZÍTMÉNYEK RAKTÁRA.
Piac-utca 27. szám alatt, (Városi bérház,) Városházával szemben.

NAGY RAKTÁR MINDENNEMŰ uri és női divat különleges-
ségekben.

Kizárólag Magyar műipari készítmények nagyválasztékban.

Üzletem megtekintésére felhívom a mélyen tisztelt közönség becses figyelmét és szives pártfogását kérem

Kiváló tisztelettel

Aszmann Ferenc.

Adriai Biztosító Társulat.

Alapított 1838. KI. 205.

BEVÉTEL Fő-zárószámja (A) Az 1905. évi január 1-től december 31-ig eszközölt műveletekről. Életbiztosítás. (Nyereség- és veszteség-számla.)

Fő-zárószámja (B) Az 1905. évi január 1-től december 31-ig eszközölt műveletekről. Elemibiztosítás. (Nyereség- és veszteség-számla.)

Mérlegszámlák 1905. december 31-én. VAGYON. TEHER. VAGYON. TEHER.

Magyarországi Osztály: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 20. szám, a társulat saját házában. Podmaniczky Frieves báró, igazgató. Lichtenberger L. vezérutká. Frieves M. titkár.

Vendéglő és nyári kert

ünnepélyes megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Timár-utca 31 szám alatti Vendéglő és nyári kertemet**, amely a mai kornak teljesen megfelelően van berendezve. **Június hó 2 án azaz szombaton este, ünnepélyesen megnyitom.** — Vacsora: Malac tokán és turós csusza. — Tisztán kezelt italokról, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodom.

Zenét **Boka zenekara** szolgálja.

A nagyérdemű közönség becses látogatásáért kérve maradok

tisztelettel

Mezey Gábor,
vendéglős.

NYAVALYATÖRÉS!

El nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenvedők, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerár” által **Majna-Frankfurt**.

4749/1906 tksz.

Arlejtési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Debreceni kölcsönös segélyző egyesület mint szövetkezet** végrehajtatónak **Gönci László és neje** végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék területén lévő Debrecen város belterületén fekvő a debreceni 3774 tszjkvben A + 1 sor 5:15 hrsz. alatt foglalt végrehajtást szenvedtek nevén álló tégláskerti szőlőre 1006. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1906 évi augusztus hó 2-ik napján délután 3 órakor** a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók, tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 100 kor. 60 fillért óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

kir. törvényszék mint tkvi. hatóság.
Debrecen 1906 május hó 20.

Bolvár

kir. törvényszéki bír.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletzetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreceni ref. egyház küldöttsége.

László Zsigmond

allatorvosi

rendelő irodája

Deák Ferencz-u. 14 sz. I. em.

Elfogad: lépfene, sercegő üszök, sertés orbánc elleni oltásokat.

Általános takarékpénztár Részvénytársaság Debrecenben

előnyös kamattétel mellett:

Kölcsönöket nyújt váltókra, kötelevényekre, folyószámlára, értékpapírokra és árukra.

Betéteket elfogad gyümölcsöztetés céljából betéti könyvecskékre, cheque számlára és pénztári jegyekre $4\frac{1}{2}\%$ kamatozás mellett.

Előlegeket nyújt kézi-zálog tárgyakra, várható termésre.

Óvadékkölcsönöket folyósít vállalkozók és bérlőknek.

Törlesztéses-kölcsönöket, engedélyez 10—65 évig földbirtokokra és forgalomképes házakra.

Tőzsdei-megbízásokat elfogad értékpapírok vételére és eladására.

Külföldi pénznemeket bevált és ilyenekkel szolgál.

Hitelleveleket ad a külföld bármely piacára.

344-2-1.

Közelebbi szó vagy írásbeli felvilágosítással
készséggel szolgál az intézet

ügyvezető igazgatóság.